Published June 30, 2005

Klapalekiana, **41**: 77-80, 2005
ISSN 1210-6100

Interesting records of leaf beetles (Coleoptera: Chrysomelidae) from Bohemia, Moravia and Slovakia

Zajímavé nálezy mandelinek (Coleoptera: Chrysomelidae) z Čech, Moravy a Slovenska

Miroslav ZÚBER

Bradlec 45, CZ-293 06 Kosmonosy, Czech Republic;
e-mail: miroslav.zueber@skoda-auto.cz

Faunistics, Coleoptera, Chrysomelidae, Bohemia, Moravia, Slovakia

Abstract. Distributional data of 10 species of leaf beetles from Bohemia, Moravia and Slovakia are presented. The second Bohemian record of *Zeugophora turneri* Power, 1863 is given. *Galeruca* (*Emarhopa*) *rufa* (Germar, 1824) is confirmed for Moravia. Recent data of two rare species, *Cryptocephalus* (*Protophysus*) *villosulus* Suffrian, 1847 and *Galeruca* (*Haptoscelis*) *melanocephala* Ponza, 1805, from Slovakia are given.

In the present paper, distributional data of 10 species of leaf beetles are given from the Czech and Slovak Republics. The data are based on material housed in several private collections of Czech entomologists.

Zeugophora turneri Power, 1863. Bohemia occ., between Bonětice and Stará Role (6342), 1.x.2003, 1 spec., Z. Doležal lgt., det. et coll., M. Zúber revid. Distribution: Great Britain, Norway, Sweden, Carelia, Lithuania, Germany, and Poland (Warchałowski 1985), Moravia (Malec 1980, Strejček 1980) and Bohemia (Bezděk 2003). The second record for Bohemia.

Coptocephala chalybaea chalybaea (Germar, 1824). Moravia mer., Mikulov (7165), 22.v.1999, 12 spec., M. Zúber lgt., det. et coll.; Slovakia mer., Malé Krštěňany (7376), 31.v.2003, 1 ♂, 1 ♀, M. Zúber det. Distribution: from the Danube river basin and Bulgaria to southern Russia and Central Asia (Warchałowski 2003). It has been previously published from Moravia (e.g. Strejček 1996, Zúber 2001) as well as Slovakia (e.g. Barabás 1976). *Coptocephala chalybaea* was omitted in the Check-list (Strejček 1993), therefore the recent data from Moravia and Slovakia are presented. Common in southern Moravia and Slovakia, not known from Bohemia. Correction of the Check-list.

Coptocephala rubicunda rubicunda (Laicharting, 1781). Bohemia centr., Mladá Boleslav (5555), 1.ix.2003, 4 spec.; Moravia bor., Třemešná (5771), 28.vii.2002, 8 spec.; all M. Zúber lgt., det. et coll.; Slovakia mer., Silica (7489), 20.vii.1999, 3 spec., M. Zúber det. Distribution: eastern and central Europe (Warchałowski 2003). It has been published from Bohemia (e.g. Zúber 2002), Moravia (e.g. Strejček 1996, Zúber 2001) as well as Slovakia (e.g. Barabás 1976). *Coptocephala rubicunda* was also omitted in the Check-list (Strejček 1993), therefore the recent data are presented. Common and widespread. Correction of the Check-list.

Coptocephala unifasciata unifasciata (Scopoli, 1763). Bohemia centr., Mladá Boleslav (5555), 1.ix.2003, 6 spec.; Moravia mer., Bzenec (7069), 15.viii.1998, 16 spec. M. Zúber lgt., det. et coll.; Slovakia mer., Nesvady (8074), 15.vii.1999, 12 spec., M. Zúber det.

Distribution: widely distributed from northern Spain and Belgium to Middle East, Central Asia and Mongolia (Warchałowski 2003). It has been published from Bohemia (e.g. Zúber 2002), Moravia (e.g. Strejček 1996, Zúber 2001) as well as Slovakia (e.g. Barabás 1976). *Coptocephala unifasciata* was also omitted in the Check-list (Strejček 1993), therefore the recent data are presented. Common and widespread. Correction of the Check-list.

Smaragdina* (*Monrosia*) *xanthaspis (Germar, 1824). Moravia mer., Bystřice pod Lopeníkem (7072), 22.vi.1997, 2 spec., K. Resl lgt., M. Zúber det., coll. K. Resl et M. Zúber; Moravia mer., Šumice (6972), v.2000, 1 spec., K. Resl lgt. et coll., M. Zúber det.; Moravia mer., Klentnice (7165), 1.vi.2002, 1 spec., T. Staněk lgt. et coll., M. Zúber det.; Moravia mer., Velká nad Veličkou (7171), 21.vi.2003, 2 spec., V. Křivan lgt., J. Bezděk det., coll. V. Křivan et J. Bezděk. Distribution: northern Italy, northern part of the Balkan Peninsula, the Danube river basin, southern Ukraine and Asia Minor (Warchałowski 2003). Recorded from Moravia by Zoufal (1921) and Fleischer (1927-1930). Recently recorded from Moravia only by Zúber (2001). Additional records from Moravia.

Cryptocephalus* (*Protophysus*) *villosulus Suffrian, 1847. Slovakia mer., Kamenica nad Hronom – Kováčovské kopce (8178), 26.iv.1999, 1 ♀, J. Stanovský det.; Slovakia mer., Plešivec (7488), 17.v.2003, 1 ♂, M. Zúber det. Distribution: mostly in the Danube river basin, also in northern Italy and Dalmatia (Warchałowski 2003). Only several times recorded from Slovakia (e.g. Čížek 1987, Čížek et al. 1995). Recent records from Slovakia of this very rare species.

Cryptocephalus* (s. str.) *gridellii Burlini, 1955. Moravia or., Bílé Karpaty Mts., Radějov (7170), 7.vi.1997, 1 ♂, 1 ♀, M. Zúber lgt., det. et coll. Distribution: Slovakia, Hungaria, Croatia, Bosnia, Serbia, and Italy (Warchałowski 2003). From Moravia recorded only by Strejček (2000). Additional record for Moravia.

Galeruca* (*Haptoscelis*) *melanocephala (Ponza, 1805). Slovakia occ., Galanta (7872), 28.iv.2001, 1 spec., M. Zúber det.; Slovakia mer., Plášťovce (7978), 21.iv.2003, 1 spec., on *Rumex* sp., P. Čížek det. Distribution: France, Germany, Switzerland, Hungary, Ukraine (Warchałowski 1994), Poland (Jaloszynski & Konwerski 2001), Bohemia (Bechyně 1949), and Slovakia (e.g. Čížek et al. 1995, Bezděk 2003). Recent records from Slovakia of this rare species.

Galeruca* (*Emarhopa*) *rufa (Germar, 1824). Moravia bor., Karviná (6177) , 22.iii.1977, 3 spec., F. Holeksa lgt., M. Zúber det. et coll.; Moravia mer., Lednice (7166), 23.v.1985, 1 spec., F. Molnár lgt., M. Zúber det. et coll.; Moravia mer., Břeclav (7267), 17.iv.1993, A. Bezděk lgt., J. Bezděk det. et coll.; Moravia mer., Valtice (7266), 16.vi.1996, 1 spec., J. Pumr lgt., M. Zúber det. et coll. Distribution: from southern France, Italy, the Danube river basin, Balkan Peninsula and Ukraine to the lower Volga river basin (Warchałowski 2003). Several times recorded from Slovakia (e.g. Čížek 1987, Čížek et al. 1995, Bezděk 2003). From Moravia recorded by Fleischer (1927-1930) and by Strejček (1993) without exact data. Occurrence in Moravia confirmed.

Sphaeroderma rubidum (Gräels, 1858). Bohemia centr., Lipník (5755), 25.vi.2003, 3 spec., V. Novák lgt., M. Zúber det., coll. V. Novák et M. Zúber. Distribution: Europe, North Africa, Asia Minor and Caucasus (Gruev & Döberl 1997). From Bohemia recorded only by Zúber (2003). Additional record for Bohemia.

REFERENCES

BARABÁS L. 1976: K rozšíreniu liskaviek a fuzáčov na území Malých Karpát (Col., Chrysomelidae et Cerambycidae). (Zur Verbreitung der Blatt- und Bockkäfer auf dem Gebiet der kleinen Karpaten (Col., Chrysomelidae et Cerambycidae). *Entomologické Problémy*, 13: 47-68 (in Slovak, German and Russian summaries).

BECHYNĚ J. 1949: Čtvrtý příspěvek k poznání rodu Chrysolina Motsch. Notulae ad cognitionem generis Chrysolina Motsch. IV. *Entomologické Listy*, 12: 48-55 (in Czech and Latin).

BEZDĚK J. 2003: New and interesting records of leaf beetles (Coleoptera: Chrysomelidae) from Bohemia, Moravia and Slovakia II. *Klapalekiana*, 39: 205-210.

ČÍŽEK P. 1987: Příspěvek k poznání fauny brouků čeledi Chrysomelidae v Československu. *Zprávy Československé Společnosti Entomologické při ČSAV*, 23: 59-63 (in Czech).

ČÍŽEK P., HEJKAL J. & STANOVSKÝ J. 1995: Příspěvek k poznání brouků čeledi Chrysomelidae (Coleoptera) Čech, Moravy a Slovenska. (Contribution to the knowledge of the family Chrysomelidae (Coleoptera) from Bohemia, Moravia and Slovakia). *Klapalekiana*, 31: 1-10 (in Czech, English abstr.).

FLEISCHER A. 1927-1930: *Přehled brouků fauny československé republiky*. Moravské museum zemské, Brno, 483 pp (in Czech).

GRUEV B. & DÖBERL M. 1997: General distribution of the flea beetles in the Palaearctic Subregion (Coleoptera, Chrysomelidae: Alticinae). *Scopolia*, 37: 1-496.

JALOSZYNSKI P. & KONWERSKI S. 2001: Nowe dane o wystepowaniu Galeruca (Haptoscelis) melanocephala (Ponza, 1805) (Coleoptera: Chrysomelidae) w Polsce. (New data on the occurrence of Galeruca (Haptoscelis) melanocephala (Ponza, 1805) (Coleoptera: Chrysomelidae) in Poland). *Wiadomości Entomologiczne*, 20: 93 (in Polish, English title).

MALEC B. 1980: Potvrzení výskytu mandelinky Zeugophora turneri Power, 1863 (Coleoptera, Chrysomelidae) v ČSSR. *Časopis Slezského Muzea* (Opava), *Ser. A*, 29: 187 (in Czech, Russian and German abstr.).

STREJČEK J. 1980: Faunistic records from Czechoslovakia. Coleoptera: Chrysomelidae, Curculionidae. *Acta Entomologica Bohemoslovaca*, 77: 431.

STREJČEK J. 1993: Chrysomelidae, pp. 123-132. In: JELÍNEK J. (ed.): Check-list of Czechoslovak Insects IV (Coleoptera). Seznam československých brouků. *Folia Heyrovskyana*, Suppl. 1: 3-172 (in English and Czech).

STREJČEK J. 1996: Coleoptera: Chrysomeloidea 2, pp. 563-576. In: ROZKOŠNÝ R. & VAŇHARA J. (eds.): Terrestrial Invertebrates of the Pálava Biosphere Reserve of UNESCO. III. *Folia Fac. Sci. Natur. Univ. Masarykianae Brunensis, Biologia*, 94: 409-630.

STREJČEK J. 2000: Faunistic records from the Czech Republic – 111. Coleoptera: Chrysomelidae, Curculionidae. *Klapalekiana*, 36: 185-187.

WARCHAŁOWSKI A. 1985: *Chrysomelidae – Stonkowate (Insecta: Coleoptera) I. Fauna Polski 10*. PWN, Warszawa, 261 pp (in Polish).

WARCHAŁOWSKI A. 1994: *Chrysomelidae – Stonkowate (Insecta: Coleoptera) IV. Fauna Polski 16*. PAN, Warszawa, 302 pp (in Polish).

WARCHAŁOWSKI A. 2003: *Chrysomelidae – The Leaf-beetles of the Europe and the Mediterranean area*. Natura optima dux Foundation, Warszawa, 600 pp.

ZOUFAL V. 1921: Fauna brouků Prostějovského okresu. *Věstník Klubu Přírodovědeckého v Prostějově*, 18(1920-1921), Příloha: 5-21 (in Czech).

ZÚBER M. 2001: Mandelinky (Coleoptera, Chrysomelidae s. l.) Pouzdřanské stepi. (Leaf-beetles (Coleoptera, Chrysomelidae s. l.) of Pouzdřany steppe). *Sborník Přírodovědného Klubu v Uherském Hradišti*, 6: 200-205 (in Czech, English summary).

ZÚBER M. 2002: Mandelinkovití (Coleoptera: Chrysomelidae s. l.) bývalého vojenského výcvikového prostoru Milovice-Mladá. (Leaf-beetles (Coleoptera) from the former military ranges at Milovice-Mladá). *Vlastivědný Zpravodaj Polabí* (Poděbrady), 36: 229-243 (in Czech, English summary).

ZÚBER M. 2003: Faunistic records from the Czech Republic – 160. Coleoptera: Chrysomelidae. *Klapalekiana*, 39: 68.

SOUHRN

Autor předkládá příspěvek k poznání rozšíření deseti druhů mandelinek na území České republiky a Slovenské republiky. Údaje jsou založeny na materiálu uloženém v několika soukromých sbírkách českých entomologů.

Zeugophora turneri Power, 1863. Severský druh známý z Velké Británie, Norska, Švédska, Karélie, Litvy, Německa a Polska (Warchałowski 1985), Moravy (Malec 1980, Strejček 1980) a Čech (Bezděk 2003). Druhý nález pro Čechy.

Coptocephala chalybaea chalybaea (Germar, 1824). Široce rozšířený druh od povodí Dunaje a Bulharska po jižní Rusko a střední Asii (Warchałowski 2003). Několikrát publikovaný z Moravy (např. Strejček 1996, Zúber 2001) a ze Slovenska (např. Barabás 1976). Tento druh byl opomenut v Check-listu Strejčka (1993), proto jsou zde uvedeny recentní údaje. Hojný druh na jižní Moravě a na Slovensku, není znám z Čech. Oprava Check-listu.

Coptocephala rubicunda rubicunda (Laicharting, 1781). Druh vyskytující se ve východní a střední Evropě (Warchałowski 2003). Několikrát publikován z Čech (např. Zúber 2002), Moravy (např. Strejček 1996, Zúber 2001) i Slovenska (např. Barabás 1976). Tento druh byl rovněž opomenut v Check-listu Strejčka (1993), proto jsou zde uvedeny recentní nálezy. Všude hojný druh. Oprava Check-listu.

Coptocephala unifasciata unifasciata (Scopoli, 1763). Široce rozšířený druh od severního Španělska a Belgie po Střední Východ, střední Asii a Mongolsko (Warchałowski 2003). Několikrát publikován z Čech (např. Zúber 2002), Moravy (např. Strejček 1996, Zúber 2001) i Slovenska (např. Barabás 1976). Tento druh byl taktéž opomenut v Check-listu Strejčka (1993), proto jsou zde uvedeny recentní nálezy. Všude hojný druh. Oprava Check-listu.

Smaragdina (*Monrosia*) *xanthaspis* (Germar, 1824). Druh známý se severní Itálie, severní části Balkánského poloostrova, povodí Dunaje, jižní Ukrajiny a Malé Asie (Warchałowski 2003). Z Moravy uveden Zoufalem (1921) a Fleischerem (1927-1930). Recentní nález z Moravy uvádí pouze Zúber (2001). Další nálezy pro Moravu.

Cryptocephalus (*Protophysus*) *villosulus* Suffrian, 1847. Druh vyskytující se nejvíce v povodí Dunaje, také v Itálii a Dalmácii (Warchałowski 2003). Pouze několikrát publikován ze Slovenska (např. Čížek 1987, Čížek et al. 1995). Recentní nálezy tohoto velmi vzácného druhu ze Slovenska.

Cryptocephalus (s. str.) *gridellii* Burlini, 1955. Rozšíření: Slovensko, Maďarsko, Chorvatsko, Bosna, Srbsko, Itálie (Warchałowski 2003). Z Moravy jej uvádí pouze Strejček (2000). Další nález pro Moravu.

Galeruca (*Haptoscelis*) *melanocephala* (Ponza, 1805). Druh známý z Francie, Německa, Švýcarska, Maďarska, Ukrajiny (Warchałowski 2003), Polska (Jaloszynski & Konwerski 2001), Čech (Bechyně 1949) a Slovenska (např. Čížek et al. 1995, Bezděk 2003). Recentní nálezy tohoto vzácného druhu ze Slovenska.

Galeruca (*Emarhopa*) *rufa* (Germar, 1824). Druh rozšířen od jižní Francie, Itálie, povodí Dunaje, Balkánského poloostrova a Ukrajiny k povodí dolní Volhy (Warchałowski 2003). Z Moravy uváděn Strejčkem (1993) bez přesných údajů a ve starém seznamu Fleischera (1927-1930). Potvrzení výskytu na Moravě.

Sphaeroderma rubidum (Gräels, 1858). Široce rozšířený druh v Evropě, severní Africe, Malé Asii a na Kavkaze (Gruev & Döberl 1997). Z Čech jej uvádí pouze Zúber (2003). Další nález pro Čechy.